

Sjø og ski

OPPLEVELSE | Lofoten slutter ikke skikjøringen før stålkantene slår gnister i fjæresteinene. Og selv om fiskerne spår ruskevær, kan skidagene ende strålende! **Tekst** Trygve Sunde Kolderup **Foto** Felix Oppenheim

– Æ tru nok det bare blir værre. Torbjørn Enevold bretter sammen kartet og legger en vedkubbe på ovnen i klatrekafeen *Den siste viking* i Henningsvær. Fra to rorbuer på brygga driver narvingen ski- og klatreskole. Den ene rorbua huser Henningsværs mest populære kafé, den andre sportsbutikk og overnattingsplasser. Både sommer og vinter er Enevold ekspert på ferdsel i de bratte fjellene på øygruppa. Nå spår han ruskevær fra sydvest.

Utenfor har båtene kommet tidligere inn fra fiske. Flyet med turkameratene våre har så vidt klart å lande i Svolvev. Regndråpene slår hardt mot vinduene og fiskerne drikker halvlitre i et

tempo som bare understreker det vi allerede vet; hverken barometeret på brygga eller værmeldingen på radioen viser tegn til bedring.

– Vi får se hva som skjer i morra, sier Enevold og legger flere kubber i ovnen.

LOFOTEN er Europas mest eksotiske skiområde, med snøkleddede fjell rett opp av fjorden. De høyeste toppene rager tusen meter rett opp fra havet – altså skikjøring rett ned i fjæresteinene. Langs fjellsidene flyr havørn og måker. I klarvær har du utsikt til Bodø, Værøy og Røst. Likevel er skituristene så få at de knapt er synlige i statistikken til turistkontoret. Når midnattssolen tar kvelden, forsvinner bobilene sydover. Etter at høststormene har rast ►



Tre timer opp, ti minutter ned. Fjellet er ditt, bare å gi på til du blir våt på beina! *Climbing up took us three hours, racing down less than ten minutes.*



fra seg stenger overnattingsstedene og turistene vender ikke tilbake før sola våkner på andre siden av Vestfjorden. Her vi står og ser hvordan det hvite snødekke på brygga renner mellom plankene og ned i havet, forstår vi hvorfor det bare er 10 000 av Lofotens drøyt 200 000 turister som tar

turen nordover i vintermånedene. Men vi vet noe de andre ikke vet – man skal aldri dømme snø- og skiforhold i vannkanten!

MORGENEN ETTER synger regnværet på siste verset. Gårsdagens ruskevær har lagt igjen nysnø opppe i fjellsidene.

– Vi pakker bilen og kjører inn til Getgaljartind, sier Torbjørn og smeller igjen døren på en gammel Transit.

Planen er å kjøre inn til foten av fjellet og se an forholdene. *Getgaljartind* ligger i Trolltindmassivet innerst i Austnesfjorden, en knapp times kjøretur fra Henningsvær. Der finnes flere av de høyeste toppene i Lofoten. Nabotoppen, *Higravstind*, 1146 moh, er Lofotens høyeste. Målt i kvalitet på skikjøringen er det likevel *Getgaljartind* som tar prisen. Blir været brukbart fester vi feller under skiene og labber opp de drøyt 1000 meterne til topps. Blir været dårligere virket kjentmannen mest interessert i å sitte på kafé i Svolvær.

Men da vi parkerer den rød Transiten utenfor nærbutikken på Liland innerst i Austnesfjorden, er de fleste skyene forsvunnet. Vi bunkrer sjokolade og sjekker at skredsøkerne fungerer.

Det går oppover fra første meter, først slakt gjennom skogen, deretter bratt opp en to hundre meter smal snørenne, så bratt at vi må feste skiene på sekken og sparke tak i snøen. I bønn er snøen hard etter gårsdagens regnvær. I høyden har nedbøren kommet som snø og da vi slenger av oss

sekken på toppen synker den ned i løssnøen. Etter renna flater terrenget ut og nærmere toppen er ikke en sky å se på himmelen. På et lite platå hundre meter under toppunktet fester vi igjen skiene på sekken.

UNDER OSS ligger fiskebåtene tett i Austnesfjorden. Ivrig og oppløftet av utsikten og snøforholdene, forserer vi de siste høydemeterne i raskt tempo. På toppen blir blodsmaken i munnen erstattet med smaken av sportsdrikke. – Husk å ta det litt roligere enn vanlig. Her tar det flere timer å bli reddet ut, advarer Torbjørn. De fleste av oss gir blaffen. Vi styrter nedover i løssnøen. Om det noensinne er verdt å ta en sjanse, er det akkurat nå! Første sporet stuper nesten rett ned i fjorden. Nysnøen er så myk at det ikke gjør noe å tryne. Innimellom må vi stoppe, juble og riste lårene fri for melkesyre.

På toppen av den bratte renna samles vi – én og én skrenser vi ned, inn i den smale inngangen. Halvveis i renna gir vi gass og drar på nedover det siste stykket.

VI SKRENSER INN på parkeringsplassen og det er så vidt ikke skiene får smake saltvannet fra Austnesfjorden. Turen opp tok drøyt tre timer. Ned brukte vi i underkant



av ti minutter. Torbjørn snakker allerede om flere fjell og nye nedkjøringer.

Vi gledet oss til å fortsette "Lofotfisket" vårt. Etter turen på Geitgaljartind er vår definisjon på storfangst i Lofoten kun en annen måte å beskrive pudder på sitt aller, aller beste. ■

Sea and ski

Lofoten is the most exotic ski area in Europe: the highest peaks tower more than 1,000 m (3,000 ft) over the sea below and there are places where you can literally ski down to the beaches. Nevertheless skiers are a marginal group among the tourists that trek north every year – only 10,000 out of a total of 200,000 visitors to Lofoten last year came during the winter months. Standing on a pier covered in slushy melting snow we can understand why. But we are well aware that you should never judge snow conditions by what things look like at sea level!

Torbjørn Enevold runs his skiing and mountaineering school from two converted fisherman's cabins in the centre of the old fishing hamlet of Henningsvær. He is an expert at getting around on the island during all seasons of the year. Tourists who have come to benefit from this expertise will also find the most popular café in Henningsvær, a sporting goods shop and a bed and breakfast conveniently located in the same buildings as his school.

"Let's go up to the mountain of Getgaljartind," he says, inviting us to settle into his creaky old Ford Transit. This peak is at the beginning of the Austnes Fjord, less

than an hour's drive from Henningsvær. It is surrounded by several of the highest peaks in Lofoten, but none surpass it when it comes to perfect conditions for off-piste skiing. Ascending through the sparse forest at the base of the mountain we arrive at a very steep and narrow passage, about 200 yards across. It is hard work climbing this part but as we get closer to the top the incline levels off slightly. Before we head town Torbjørn warns us: "Take it a little easy – it would be hours before a rescue team could help us up here!" Most of us are too excited to heed his warning – if any place is worth taking a little risk, this is it! We race down the soft snow. Looking down it is as if we are plunging straight into the ocean. We shout for joy as we dance down the mountainside, only stopping now and then to shake our legs to try and loosen up muscles bursting with lactic acid. At the beginning of the narrow passage we all stop; there is only room for one of us at a time. Starting out very carefully we all gradually accelerate as we get further down, and for the last few hundred yards it's an all out race to within inches of the salt water of Austnes Fjord. Climbing up had taken us three hours. Racing down took less than ten minutes.

www.lofoten-tourist.no

TRE TOPPER

■ **APPELSINTUR:** Småtindane er tilgjengelig nær sagt uansett vær og føre. Den 704 meter høye toppen rett bak Kabelvåg byr vanligvis på brukbare snøforhold fra desember til juni. Du følger lysløypa i Kabelvåg innover mot den gamle alpinbakken under Ørntindaksla. Følg Ørntindaksla og passér litt nord for Ørntinden. Deretter går du skråningen opp mot skaret mellom Småtindane. Turen til toppen tar ikke mer enn et par timer, og er en populær kveldstur på våren når sola skinner hele kvelden.

■ **KOMBITUR:** Rundfjellet (803 moh) er en populær skibestigningstopp rett ved flyplassen i Svolvær. Den har mange muligheter for kombinasjoner av oppstigninger og nedkjøringer. Det vanligste er å starte ved Vattenfjordpollen og følge pollen på nordsiden av Rundfjellet. Oppstigningen starter opp ryggen og gir seg selv så lenge man holder seg på nordsiden av høyden merket 650 på kartet. Det siste stykket følger du ryggen. Ofte er det isdannelse og isskare de siste 100 meterne før toppen.

■ **LOFOTENS FLOTTESTE TOPPTUR:** Greit nok at Geitgaljartind ikke er Lofoten aller høyeste fjell, men den 1085 meter høye toppen fortjener definitivt tittelen som øygruppas flotteste skibestigningstopp. Turen starter i Laupstad innerst i Austnesfjorden. Derfra går det opp Lilandsdalen til ca. 600 moh. Derfra dreier du østover, opp en bratt renne og innover et slakere parti til topplatået omtrent 100 høydemeter under selve toppen. Det siste partiet mot toppen er bratt og kan være isete. Nedkjøringen følger samme ruta. Fra et platå omtrent hundre høydemeter under toppen, kan du velge en 600 meter lang renne som er smal på toppen og som vider seg ut nedover mot Kvanndalen. Renna er bratt, og det er viktig å være sikker på snøforholdene.

FAKTA

- Henningsvær ligger en halvtimes kjøretur fra Svolvær. Dit kommer du enklest med Hurtigruta, hurtigbåt eller Widerøe-fly fra Bodø. I Henningsvær overnatter man i rorbuer, på klatreskolen eller på Henningsvær Bryggehotell. Fiskekrogen restaurant har gode fiskemåltider og på klatrekafeen er det ofte live-musikk og god stemming.
- www.nordnorskklatskole.no
- www.lofoten-tourist.no
- www.lofoten-opplevelser.no